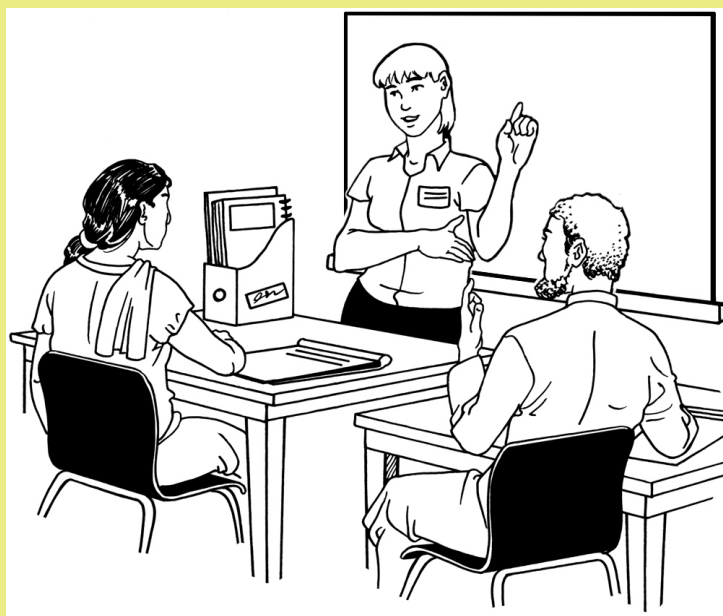

**Jungtinių Tautų konvencija
dėl žmonių su negalia teisių**

Žmonių su negalia teisė gauti gerą mokymą ten pat, kur mokosi žmonės be negalios

Tai yra vadinama Įtraukiu Mokymu

Pastaba: Tai nėra oficialus Jungtinių Tautų dokumentas.

Bendrosios pastabos Nr. 4 (2016) versija lengvai suprantama kalba dėl teisės į įtraukų švietimą.

Alytus, 2020

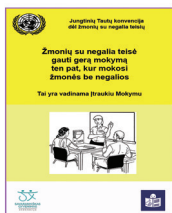
Leidinyi parengtas asociacijos „Savarankiškas gyvenimas“ iniciatyva.
Leidini parengė Kristina Dūdonytė.
Leidini redagavo Kauno „Arkos“ bendruomenė.

Spausdino UAB „Diza“.

© Europos lengvai skaitomos kalbos logotipas: Inclusion Europe. Daugiau informacijos: www.easy-to-read.eu.

Kas yra šiame dokumente?

Puslapis

Apie ką yra šis dokumentas?

2

Kas yra įtraukus mokymas?

4

Kodėl įtraukus mokymas yra svarbus?

5

Kas turi įvykti?

6

Kiti dalykai

11

Ką šalys turi dabar daryti?

13

Apie ką yra šis dokumentas?

Šis dokumentas yra apie visų žmonių su negalia teisę gauti gerą mokymą ten pat, kur mokosi žmonės be negalios.

Tai yra vadinama **Įtraukiu Mokymu**.

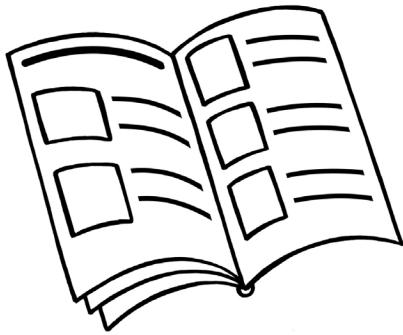
Tai vyksta tada, kai žmonės su negalia ir žmonės be negalios mokosi kartu.

Daugybė šalių sutiko, kad tai įvyktų. Keletas gerų darbų jau padaryta.

Tačiau vis dar yra daug problemų. Pavyzdžiui, daug žmonių su negalia gauna blogą mokymą arba iš viso negauna jokio mokymo.

Šis dokumentas padės visiems žinoti:

- kas yra įtraukus mokymas;
- ką šalys turi padaryti, kad tai įvyktų.

Kas yra įtraukus mokymas?

Tai yra tada, kai žmonės su negalia mokosi kartu su žmonėmis be negalios.

Visi mokosi kartu toje pačioje klasėje mokykloje, kolegijoje ar universitete.

Tai reiškia, kad žmonės su negalia neturi eiti į kitas mokyklas ar klases atskirai nuo kitų žmonių.

Žmonės su negalia turi gauti:

- visą laiką tokį patį gerą mokymą kaip ir visi kiti;
- paramą, kurios jiems reikia, kad galėtų mokytis, prisijungti ir būti sėkmingais ateityje.

Kodėl įtraukus mokymas yra svarbus?

Įtraukus mokymas yra labai svarbus.

Jis gali padėti žmonėms su negalia:

- gauti gerą mokymą, kas yra jų teisė;

- būti labiau savarankiškiems ir išmokti daugiau įgūdžių;
- prisijungti ir būti kažko dalimi;

- vėliau gauti darbą ir pasisekimą savo gyvenimuose.

Įtraukus mokymas gali padėti visiems:

- gauti geresnį mokymą;
- išmokti apie vienas kitą ir gerai sutarti.

Kas turi įvykti?

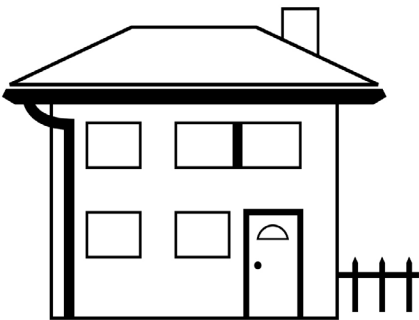
Šalys turi keisti mokymo sistemą, kad visi galėtų gauti gerą mokymą ir mokytis kartu.

Tai reiškia, kad reikia užtikrinti, jog:

- su visais negalia turinčiais žmonėmis yra elgiamasi sąžiningai bei jie yra apsaugoti nuo smurto ir prievartos;

Tai reiškia, kad moterys ir mergaitės taip pat.

- visi žmonės su negalia gauna gerą mokymą netoli savo gyvenamosios vietos;

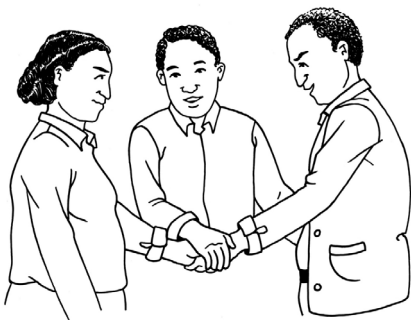
- visi gauna pradinį ir vidurinį mokymą.

Pradinis mokymas turi būti nemokamas ir šalys turi stengtis, kad vidurinis mokymas taip pat būtų nemokamas.

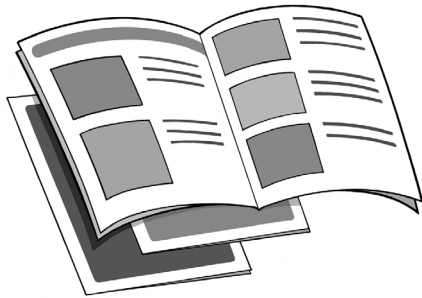

Šalys turi įsitikinti, kad:

- jos mato viską, ką reikia keisti mokymo srityje, tai yra įstatymus ir kaip mokyklos veikia;

- jos padeda gerai jaustis dėl žmonių su negalia ir jų teisių;

- tai yra gera informacija apie žmones su negalia ir mokymą;

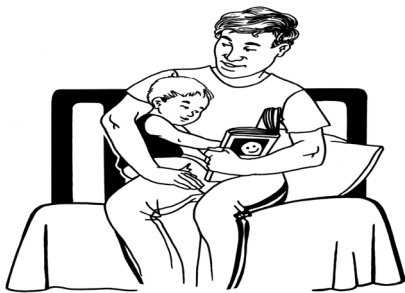
Tai padės šalims parengti gerus planus ir taisykles.

- žmonėms su negalia yra lengva naudotis viskuo;

Tai yra pastatai, klasėmis, tualetais, knygomis, informacija ir transportu į mokyklą.

Šalys turi įsitikinti, kad:

- vaikai su negalia iš anksto gauna pagalbą, reikalingą mokymosi procese;
- kiekvienas gauna reikiamą paramą, kad galėtų mokytis, prisijungti ir daryti viską, ką gali;

Parama gali būti daugybė dalykų, pavyzdžiui, specialūs kompiuteriai, lengvai suprantama informacija ar palaikymas iš klasėje esančių asmenų.

- pokyčiai mokymosi vietose vyksta taip, kad kiekvienam žmogui su negalia yra suteikiama reikalinga parama;

- kiekvienas gali mokytis jiems tinkamiausiu būdu ir kiekvienam asmeniui jis gali būti skirtingas.

Šalys turi įsitikinti, kad:

- mokytojai ir darbuotojai gauna visus mokymus ir paramą, kurie reikalingi įtraukiam mokymui įgyvendinti;

Yra daugybė idėjų, kaip tai padaryti.

Pavyzdžiui, bendravimas su vietinėmis grupėmis, tėvais ir vaikais, kad būtų gautas jų patarimas ir parama.

- niekas negali kliudyti žmonėms su negalia gauti gerą mokymą.

Pavyzdžiui, blogi įstatymai ar taisyklės.

- mokantys žmonės dirba kartu su vietinėmis grupėmis, žmonėmis su negalia ir jų šeimomis, kad mokymas būtų geras visiems.

Šalys turi įsitikinti, kad:

- vaikai ir suaugusieji su negalia žino savo mokymosi teises ir gali pasakyti, kas įvyksta;

- yra paprastas būdas žmonėms skųstis, jeigu jie negauna savo mokymo teisių;

- yra gerų būdų patikrinti, kaip viskas veikia ir ką reikia pakeisti.

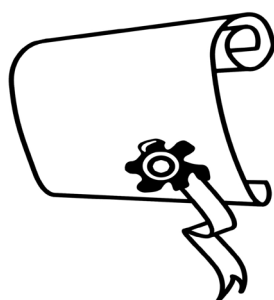
Vaikai ir suaugusieji su negalia turi būti šio proceso dalimi.

Kiti dalykai

Šalys taip pat turi įsitikinti, kad:

- visa vyriausybė dirba kartu, kad būtų įgyvendinamas įtraukus mokymas;

- yra gerų įstatymų ir planas apie įtraukų mokymą;
- įstatymai sako teisingus dalykus apie žmonių teises;

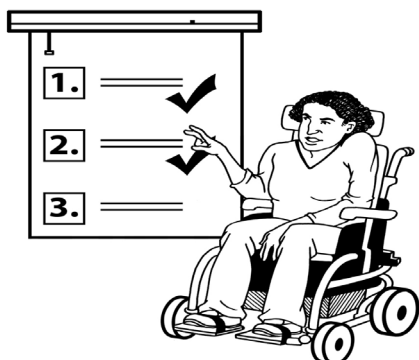
- yra pakankamai pinigų, kad būtų įgyvendintas įtraukus mokymas.

Žmonės su negalia neturi mokėti už padarytus pakeitimus.

Šalys taip pat turi įsitikinti, kad:

- darbuotojai yra mokomi apie įstatymus ir žmonių su negalia teises.

Įtraukus mokymas yra labai svarbus.

Tačiau šalys turi matyti viską,
ko reikia žmonėms su negalia,
kad jie gerai gyventų.

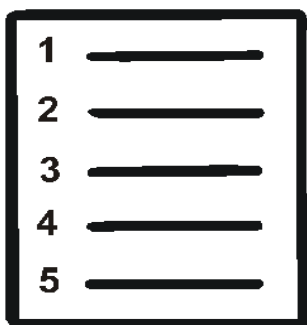
Tai gali būti gera sveikatos priežiūra
ir transportas, kuriuo yra lengva naudotis.

Taip pat turi įsitikinti,
kad žmonės su negalia gali gyventi
bendruomenėje kaip ir visi kiti.

Ne toli nuo namų.

Ką šalys turi dabar daryti?

Šalys gali nesugebėti padaryti visko iš karto.

Tačiau yra keletas dalykų, kuriuos jos turėtų padaryti nedelsdamos.

Pavyzdžiui, įsitikinti, kad:

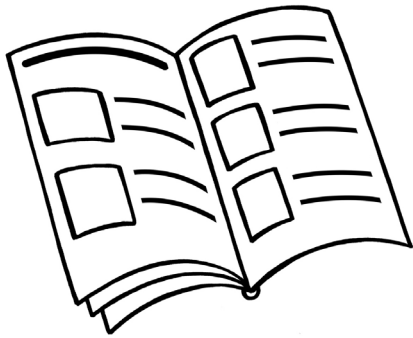
- visi žmonės su negalia gali gauti mokymą;

- mokymo vietose, kuriose įmanoma, vykdyti pokyčius, kad žmonės su negalia gautų jiems reikalingą paramą;

- visi gauna nemokamą pradinį mokymą;

- tai yra planas apie gerą mokymą visiems.

Skiriama padėka šiai organizacijai už paramą, kad šis lengvai skaitomas dokumentas buvo vertinamas:

Kauno „Arkos“ bendruomenė

Paveikslėliai pateikti iš:

CHANGE People

Kristina Dūdonytė.

Žmonių su negalia teisė įgyti gerą išsilavinimą ten pat, kur mokosi žmonės be negalios: informacinis leidinys. – Alytus: Alytaus kolegija, 2020. – 16 p. 58 iliustr.

Įtraukus mokymas yra kiekvieno žmogaus su negalia teisė ir ji turi būti užtikrinta visiems. Tai vyksta, kai žmonės su negalia ir žmonės be negalios mokosi kartu, o ne atskirai. Įtraukus mokymas yra svarbus, nes įgaunama daugiau įgūdžių, vyksta geresnis vienas kito pažinimas ir sutarimas. Tai sudaro geresnes sąlygas gauti darbą ateityje. Šalys turi įsitikinti, kad vaikai su negalia žino mokymo teises ir gauna pagalbą, reikalingą mokymosi procese. Mokytojai ir kiti darbuotojai turi gauti visus mokymus ir paramą, kurie reikalingi įtraukiam mokymui įgyvendinti.

Kristina Dūdonytė
ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISĖ ĮGYTI GERĄ MOKYMĄ TEN PAT, KUR MOKOSI
ŽMONĖS BE NEGALIOS
Informacinis leidinys lengvai suprantama kalba

Vertėja ir maketuotoja Kristina Dūdonytė
Techninė redaktorė Daiva Žvinakevičienė

Tiražas 3 egz.

Išleido Alytaus kolegija, Studentų g. 17, LT-62252 Alytus, rastal@akolegija.lt

Spausdino UAB „Diza“, S. Dariaus ir S. Girėno g. 7, LT-62137 Alytus, info@diza.lt

Asociacija „Savarankiškas gyvenimas“

Gelvonų g. 4-23, Vilnius

Tel.: +370 648 47591

asociacija@savarankiskasgyvenimas.lt

www.savarankiskasgyvenimas.lt